

ZONDAG 35.

lezen: Colossenzen 2:16 - 3:4 zingen: Psalm 97: 4
Psalm 135: 9,12
Gezang 1: 9

Alle psalmen werden in de oude berijming gezongen.

Geliefde gemeente van onze Here Jezus Christus!

Afgoderij en beeldendienst, ze komen dicht, héél dicht bij elkaar, net als sommige kleuren. Ze vloeien af en toe in elkaar over, maar onderscheid tussen die twee is er toch wel, wel terdege! Zelfs zózeer, dat we vanavond apàrt over zonde tegen het twééde gebod, over beeldendienst, moeten spreken.

U weet hoe het éérste gebod luidde? De HERE had vooraf gezegd: "Israël, nu hebt ge gezien wat ik allemaal voor u gedaan heb, dat ik ú aangenomen heb als mijn liefste. Dus dan moet u geen andere god hebben tegenóver Mij!" Zó luidde het eerste gebod. Toen kwam het tweede, en dat luidde zó: "Ge zult u niet maken: een beeld!" Zó luidde feitelijk het tweede gebod; dat was de kwintessens. Er volgde nog wel wat op; het tweede gebod is een tamelijk uitgebreid gebod, één van de uitgebreidste! Maar de hoofdzaak was al met díé woorden gezegd: "Ge zult u niet maken: een beeld." Wat er verder volgde was verklàring daar weer van, en die verklaring vertaal ik ook even. Dus: "Ge zult u niet maken: een beeld; nàmelijk: de een of andere gedaante." En dan geeft God drie voorbeelden. 1: iets dat aan de hemel daarboven is (een vogel); 2: iets dat op de aarde beneden is (een beest); of 3: iets dat in het water is, dat weer låger dan de aarde ligt. Zo ziet de Semiet dat graag: dingen bij niveau, en het water ziet hij ónder de aarde liggen, dat wil zeggen: beneden het peil vàn. Dus 1,2,3. En dan gaat de HERE aldus verder: "Ge moogt u niet daarvoor nederwerpen, en ze vereren!"

Hier stop ik even. Ik weet wel dat het tweede gebod nóg groter is -daarover straks- maar nu eerst even over die eigen verklaring door God gegeven van Zijn woorden: "Ge zult u niet maken: een beeld."

Als u daarvan de nadere verklaring hoort, dan zou u, op de klank afgaande, kunnen denken: "Hé, dat is alwéér een verbod van afgoderij, alwéér een gebod géén andere god te hebben tegenóver Jahweh!" Toch zou u dan niet helemaal secuur te werk gaan, want uit andere Schriftplaatsen blijkt dat God na het eerste gebod -tegen de afgoderij- vlak daarna wel terdége overgegaan is tot iets anders -al kwam dat er wel dichtbij!- maar... 't was toch eventjes anders! Zeker, God zei wel: "Ge moogt u voor zo'n beeld dat ge daar maakt -'t zij van een vogel in de lucht, 't zij van een beest op de grond, 't zij van een vis in het water- niet nederwerpen met religieuze verering", maar God bedoelde daarmee toen: "met religieuze verering in de richting van Mijzélf, van Mij!" Dàt bedoelde God. Dit blijkt uit het volgende.

Zoals u weet, heeft God de HERE nà de afkondiging van de Tien Woorden, ten aanhoren van het ganse volk -'t staat in Exodus 20- aan Mozes bevel gegeven dat hij, híj, op de Sinai, op de berg, moest komen. En toen heeft God tegenover Mózes Zijn bedoeling met die Tien -afgekondigde- Woorden nader uiteengezet. Mozes moest alléén boven komen, en toen heeft de HERE tegenover Mozes uitgelegd, wat Hij nu met die Tien Woorden, die ze allemaal gehoord hadden, bedoelde. Nu, en waarop zal Mozes dan straks de Israëlieten het àllereerst moeten wijzen, als hij beneden kwam, en als hij zou vertellen wat de HERE tegen hem gezegd had? Dat lees ik ook even voor. "Toen zeide de HERE tot Mozes: "Zó zult ge zeggen tot de Israëlieten: "Ge hebt gezien, dat Ik van de Hemel met u gespróken heb. Gij zult dus van Mij geen godenbeeld maken, noch van zilver, noch van goud zult ge ze u maken." Dat staat in het slot van Exodus 20. Hoort u dat? De HERE zei: "Ga nu naar beneden, en ga nu zeggen, dat de Israëlieten goed moeten bedenken, dat ze Me wel GEHOORD hebben, maar dat ze Me niet GEZIEN hebben!" Daarop heeft de HERE Zelf, metéén op de Horeb, bovenop de berg Sinai, Mozes al geattendeerd! "Laten ze Me nu straks vooral níét afbeelden!"; Exodus 20, slot. En daaraan heeft Mozes 40 jaar later, vlak voor zijn dood, de Israëlieten nóg eens herinnerd, toen hij in Deuteronomium 4 schreef: "Dénk

erom, vergeet dat nooit, dat ge op Horeb niet een gedaante van God gezien hebt! Ja! De HERE was wel wijzer! Daar was de HERE veel te voorzichtig voor! Hij wist immers uit wat voor gevaarlijk land jullie afkomstig waren! Uit Egypte! En naar wat voor gevaarlijk land jullie op reis waren! Kanaän!" Daar wemelde het van godenbeelden! Mozes zei: "Een gestalte namen jullie niet waar, er was alleen maar een stem op Horeb! Een gestalte namen jullie niet waar, er was alleen maar een stém!" Behalve de berg, die laaide van vuur, hadden de Israëlieten niets gezien, ze hadden beslist geen gedaante van God de HERE gezien; Deuteronomium 4.

Waarom heeft Mozes de Israëlieten hierop toch zo nadrukkelijk geattendeerd? Wat heeft hij daarmee bedoeld?? Natuurlijk hetzelfde, als wat zijn Goddelijke Leermeester ook al had bedoeld, toen Hij aanstonds via Mozes tot Israël had gesproken: "Jullie hebben me horen spréken! Spréken! Maak dus nooit een godenbeeld van Me!" Het slot van Exodus 20, dat ging chronologisch vooraf!

Nu! Mozes heeft dat -blijkens Deuteronomium 4- toen van God de HERE overgenomen, en dat er ook maar bij de Israëlieten ingehamerd. "Jullie hebben een geloof waarbij het aankomt, niet op KIJKEN, KIJKEN, KIJKEN, maar waarbij het aankomt op: HOREN!, HOREN!, HOREN!, HOREN!! Je mag Jahweh, jullie God, de enige God nooit vereren met gebruikmaking van een bééld, wàt voor een beeld ook! Een afbeelding, wàarvan ook! Uit de lucht, van de grond, uit het water...!" En Mozes heeft er toen in Deuteronomium 4 zélf nog de stérren bijgevoegd!

Dit eerst over de éérste helft van het tweede gebod, waarover ik vanavond heb te spreken. En toen heeft de HERE op Horeb nóg iets laten volgen. Dat maakte ook deel uit van het tweede gebod; de twééde helft. Die luidde aldus: "Want Ik, Jahweh, uw God, ben voor Mijn haters een jaloerse God, Die zonden van vaders bezoek aan kinderen, in het derde en vierde geslacht, maar die liefde bewijst aan duizenden geslachten van hen, die Mij liefhebben, en Mijn geboden bewaren."

Dit deel van het tweede gebod is het laatste daarvan; de tweede helft, daar besluit het mee. En daarom noemen we dit de sanctie ervan. Dat wil zeggen: de zegen, of de vloek, één van tweeën. Onder één noemer gebracht: de sanctie ervan. En hierop moeten we nu vervolgens eens even goed letten.

Elders is van sancties in de Heilige Schrift sprake, als eerst àlle tien Verbondswoorden zijn genoemd. Wanneer Mozes in Deuteronomium 6 tot 26 klaar is met zijn kommentaar op alle Tien Woorden, dan laat Mozes daarna, daarnà pas -dus in Deuteronomium 27, 28, 29 en 30- zijn sancties horen, zijn uitweiding over de sancties: over de zegen of de vloek, de zegen of de straf. Mààr... dat heeft God de HERE nu Zélf anders gedaan! Dat heeft God de HERE Zelf, toen Hij de Tien Woorden afkondigde op Horeb, ànders gedaan. Toen heeft Hij de sancties al vlàk nà het tweede gebod laten horen; niet na het tiende, maar na het tweede! Ziet u de betekenis daarvan? Daar volgt dus dit uit: dat van Israëls gedrag tegenover het eerste en het tweede gebod dus eigenlijk alreeds zijn wel en wee zou afhangen! Dat gebod een en twee eigenlijk al àlles waren! Dat je in zekere zin mag zeggen: "Nou ja, maar het vijfde gebod is het vijfde mààr; het zesde is het zesde mààr...!", enzovoorts. Maar het éérste en het twééde, zie je...!" Dà's de bedoeling. Wanneer Israël de HERE alléén zou dienen, en dus geen andere god, en wanneer het dan de HERE dienen zou zoals het van Hem op Horeb gehóórd had -zonder Hem te zien, dus zonder gebruikmaking van enige schepselenafbeelding- dan zou het Gods zegen tot in duizend geslachten ondervinden. Dan zou het bij de HERE een heel potje kunnen breken! Duizend geslachten, dat is toch praktisch eindelóós, nietwaar? Dàt is het. Mààr... in het tegenovergestelde geval zou het Gods straf ondervinden, nog in zijn eigen leven, in het derde en vierde geslacht! En als u dan aan oosterse omstandigheden denkt, waar de jongelui vroeg geslachtsrijp zijn, dan snapt u dat het derde en vierde geslacht nog in de meeste mensen d'r éígen leven valt! Dan kunnen ze 't nog zién, in hun kleinkind en in hun achterkleinkind!

Ziezo, gemeente, hiermee heb ik nu eerst een korte uiteenzetting van het tweede gebod gegeven. En nu stellen we onszelf de vraag, wat dit nu voor ons te zeggen heeft. Dat is vast en zeker geen overbodige vraag. Want misschien heeft er hier en daar al wel iemand bij zichzelf zitten te denken: "Wat staat zo'n dominee daar nou eigenlijk toch voor overbodig werk te doen?! Dat is nou toch voor óns niet nodig! Wij

zijn gewone Gereformeerde mensen, we zijn niet eens Rooms, we hebben in onze huizen niet eens een beeldje van de "heilige" Petrus of Paulus hangen, laat staan, dat wij er over prakkizeren zouden om van Gód een beeld te maken. Van Gód??? Dat maken we nog niet eens van een mens, van overleden "heiligen", met religieuze bedoeling!"

Broeders en zusters, ik hoop dat u voor 100 procent gelijk hebt! Maar... misschien wilt u toch nog wel even luisteren naar de les, die koning Saul eens heeft moeten inkasseren van de profeet Samuël. Koning Saul was een echte orthodoxe man; hij was een Israëliet, en nam het nauw! En koning Saul had van God de opdracht gekregen het volk van de Amelekieten met de ban te slaan. "Met een ban slaan", dat betekende: "volledig uitroeien, niets en niemand daarvan sparen, geen man, geen vrouw, geen kind, en zelfs geen dier." Dat is "uitroeien met de ban". Amelek is in het Oude Testament Israëls, néé, Góds aartsvijand geweest! 'k Heb eens een Jood in de oorlog horen zeggen: "Ommelek..." -dat is de Joodse uitspraak- "Ommelek heeft een lange adem!" Toen had hij het over Hitler. Amelek, dat is Gods aartsvijand geweest onder het Oude Testament; díé moest uitgeroeid worden! Maar wat heeft koning Saul gedaan? Hij heeft Amelek wel verslagen, maar niet uitgeroeid! Hij heeft de koning van Amelek gespaard -die heeft hij meegebracht, zeker om er mee te pronken als krijgstrofee!- en hij heeft een grote menigte dieren van Amelek ook gespaard! En daar was de HERE toch bóós om...! En daarom heeft de HERE Saul toen verworpen, en Samuël was er ondersteboven van. Hij heeft een hele nacht tot God geroepen; hij had nogal sympathie voor Saul, en tenslotte heeft Samuël toch zijn boodschap moeten doen, en heeft hij gezegd: "Kijk, koning Saul, dàt is nu de zonde der toverij -het eerste gebod-; die ongezeggenheid van u is afgoderij, en dienen van beelden: tweede gebod!" En toen is koning Saul niet zo dom geweest om te zeggen tegen Samuël: "Maar profeet Samuël, wat heb ik nu toch? Ik heb me toch zeker bij het uitvoeren van de opdracht die God me gegeven heeft, niet schuldig gemaakt aan bééldendienst? Ik heb geen énkél beeldje bij me! Ga maar na! Ik heb niet één beeldje meegebracht!"

Uit deze geschiedenis kunnen wij leren, wat in de grond van de zaak de portee van het tweede gebod is: dat àlle eigenwillig dienen VAN DE HERE!!: àfgodendienst is! Ja ja! dienen van de HERE, dat deed Saul! Of dat een man was, die de HERE diende! Hij noemde zijn eigen zoon "Jeho-natan", dat wil zeggen "Jahweh heeft gegeven"! Nee, maar Saul was een echte vereerder van Jahweh hoor! Maar wij kunnen hieruit leren, dat, al nemen wij Gods Naam nou nóg zo vaak en zo druk in de mond, net als koning Saul, (zoals je van die mensen hebt, nietwaar? "Here! Here!" roepen ze maar!) dat we ons dan tóch schuldig kunnen maken aan afgoderij en beeldendienst, als we ongezeggenlijk zijn. En dat we dan tóch een ramp kunnen brengen over onszelf, en over ons nageslacht! Zoals ik dat zo vaak gezegd heb, en de catechisanten hebben het uit hun hoofd geleerd: "Vader en moeder eigenwillig vroom: kinderen, kindskinderen, achterkleinkinderen communist!" 'k Heb het in Zeeland gezíén! En u kunt dat nu aan Saul zien. Wat is er nu van Saul terechtgekomen? En van zijn zonen? Zelfs van die Godvrezende Jonathan? Die moest méé, om te vällen, op Gilboa, om de eigenwilligheid van zijn vàder!

En dan zal ik nog een ander voorbeeld geven. Koning Jerobeam! Die heeft zich ook schuldig gemaakt aan zonde tegen het tweede gebod, bij het vereren van Jahweh, de God van Israël. Néé, néé, néé, niet van een afgod! Hij zei: "Kijk eens, dit is Jahweh, Die u uit Egypte verlost heeft!", en toen wees hij naar een gouden stierkalf, en dat vinden u en ik natuurlijk raar! Ze zullen je voor een stier uitmaken! Maar in het Oosten was dat zéér verérend! Een stier ís ook een mooi dier! Het is ook een symbool van vruchtbaarheid! Als er op een boerderij geen stier is, dan komen er geen kalfjes! En daarmee heeft niemand Jahweh willen belédigen! Maar de HERE heeft het hem ààngerekend, en een van de eerste slachtoffers van Jerobeams daad is geweest: dat kind van hem, weet u wel? waarvoor zijn vrouw naar de profeet Ahia liep, om te vragen of dat jongetje nog beter kon worden. En toen moest die halfblinde Ahia zeggen, toen die vrouw binnenkwam: "k Heb het al gehoord! Uw zoon zal sterven!" Die jongen was ziek, en die jongen is gestorven, en ín die jongen was wat goeds voor de HERE. Die is tóén al gestorven. En Jerobeam is wel opgevolgd door een zoon van hem -Nadab-, maar díé is vermoord!

Och, geen duidelijker commentaar op het tweede gebod, dan de geschiedenis van Israël! Geen duidelijker commentaar op dat gebod, dat vérbod van de EIGENWILLIGE DIENST VAN JAHWEH,

van God de HERE, van onze hemelse Vader. Geen beter commentaar dan de geschiedenissen zelf! Saul, Jerobeam, en al die geschiedenissen zelf! Want door Jerobeams eigenwillige dienen van God, van God de HERE, met gebruikmaking van gouden kalveren, (en dat was in die tijd jé van hét!), dàardoor is in Israël de loper uitgelegd voor de afgoderij van Achab, en dat verschrikkelijke mens uit Tyrus: Izébel! En toen is dàarop al spoedig de wegvoering van de tien stammen in ballingschap gevolgd! Létterlijk uitgekomen wat de HERE als sàntie gedreigd had!

Ziet u het? Beeldendienst, tegenóver God, behoeft nog helemaal niet gepaard te gaan met gouden of zilveren of houten beeldjes in onze huizen, of in onze kerkgebouwen! We kunnen van God de HERE ook een beeld maken met onze hersenen, met onze gedachten, met onze gesproken woorden, met onze geschreven woorden! Wij dominees, in onze preken, en u, gemeente, door zulke preken te dulden! Of door boeken van die aard te lezen, en aan elkaar door te geven! Wil ik eens één voorbeeld geven uit onze eigen geschiedenis?

Hoe kennen we de HERE uit de Bijbel? Wel, heel gewoon, als de Schepper van hemel en aarde. 'k Zeg niet, dat ik dat begrijp, maar als ik het heb over "scheppen", dan weten we allemaal waar we 't over hebben. En als we spreken over 't "onderhouden van alle dingen", dan weten we allemaal waar we 't over hebben. 't Is helemaal niet fantastisch; we kennen de HERE als "onze Schepper", en de HERE als "onze Onderhouder", en we kennen God de HERE ook als "onze hemelse Vader". Dat is Hij geworden door bemiddeling van de Here Jezus. Nietwaar? Dà's Bijbels gesproken! Maar toen de Christelijke Kerk een beetje ruimte kreeg, en een veertje van d'r mond kon blazen, toen heeft ze de Griekse filosofie binnengehaald, en toen is ze geleerd gaan doen in haar strijd met het heidendom. En dat is altijd gevaarlijk! Pas op, als je met iemand strijdt, dan moet u nooit zijn wàpens overnemen! Blijf Bijbels! En de Christelijke Kerk heeft uit de Griekse filosofie allerlei begrippen overgenomen, bijvoorbeeld ook het begrip van "het zijn", en heeft toen God genoemd "de Zijnde", of "het hoogste Zijn", of "het Opperwezen". U weet wel: het werkwoord "zijn", en het werkwoord "wezen" zijn synoniem. Als Marnix van Sint Aldegonde over God de HERE spreekt in zijn Psalmberijming, dan spreekt hij van "de Wezende". Een heleboel mensen vinden het zo jammer dat de Psalmberijming van Marnix nooit is ingevoerd, maar ik ben er blij om! Want wij hebben uit de Middeleeuwen al zat binnengehaald! Want dat zit zo: bij de Middeleeuwse scholastieken is dat schering en inslag geworden, om niet te spreken over "God de HERE", maar om te spreken over "het Zijn"! Dat is toch brutaal? Om over de HERE te spreken als een "hét"? Ik ben toch ook geen "hét"? Ik ben een HIJ!! Ik bén geen kind! Ik ben een HIJ!! En zo móét je niet over de HERE spreken, als over een "hét", "hét Wezen", "hét Zijn"! Maar zo spraken de Scholastieken in de Middeleeuwen over de HERE; die bàrgeleerde professoren spraken over God de HERE als over "de Wezende", "hét Zijn". En dat heeft die Marnix, die beste Marnix, dan toch maar lelijk van ze overgenomen! Maar ú ook!! Ja! In uw oude Psalmberijming, de Psalmberijming van 1773, waar nog een heleboel mensen zo'n ruzie over maken "...omdat ze die niet zingen mogen!" Als we nog eens een gesprek krijgen met de Christelijke Gereformeerden, dan zult u het zien! Dan zeggen ze: "Nee, maar we moeten de óúde Psalmberijming houden!" Nou, dan moet ik zeggen dat die nieuwe, die ik nou ook niet zo geweldig bewonder, dat dàar tenminste maar één keer het woord "Opperwezen" in staat; "het opperste Zijn", "Wezen"; "Zijn". Het staat in de nieuwe Psalmberijming één keer. Tenminste, ik heb het niet vaker kunnen vinden: in Psalm 68 vers 6. Daar wordt in de nieuwe berijming de HERE genoemd "almachtig Opperwezen"! Kijk! Dat komt níét te pas! Maar... in de nieuwe berijming staat het tenminste maar één keer, maar in de oude berijming...?? Die vróme berijming dan zogenaamd...?? Om de haverklap! "Opperwezen"? Zo hebben ze God de HERE genoemd in het revolutionaire Parijs, vlak na de Franse revolutie! Toen stond er een altaar op een van de pleinen van Parijs, ter ere van het "être suprême", het "Opperwezen".

Laten we nu gewóón Bijbels blijven, en laten we bij Psalm 68 vers 6 in de nieuwe berijming daar nou een streepje door geven, en daar in het vervolg niet het woord "Opperwezen" zingen, maar laten we gewoon, in plaats daarvan, zingen: "Vader"! Niet "almachtig Opperwezen" maar: "almachtige Vader". En dan rijmt het wel niet, maar wat geeft dat voor een keer??

Overigens, de filosofie is nou ook weer de enige schuldige niet! 't Is immers evengoed eigenwillige dienst van God, wanneer er een mystieke broeder komt, die over God de HERE rare dingen gaat vertellen, zoals me dat overkomen is -nou niet in Schiedam-, maar dat de man tegen me zei -'k viel zeker erg bij hem in de smaak, dat hij me dat vertelde!-: "hij had eens een ogenblik gehad, dat God de Here héél erg nauw contact met hem had, en toen was hij als het ware..." (ja, ik begrijp het niet anders!) "...als een soort accu, zó had God hem opgeladen, zodat hij tegen de Here zei "Ach Here!, ach Here!, ach Here! hóú toch op!!"

Da's echte mystiek: je ogen dicht doen, en dan contact hebben met God! Allemaal kletspraat, hoor, broeders en zusters! Als u dat nooit overkomen is, dan is dát het bewijs dat u níét gek bent! Die man was op dat moment helemaal van slag af! En zo zijn er ook weer andere mensen, die over God de HERE zo raar kunnen spreken, alsof de HERE een harde beul was! U weet wel, dominees, die een beetje zwaar op de hand uitgevallen zijn, en die over de HERE spreken, alsof Hij beslist níét wil, dat mensen zalig worden! En in de Bijbel staat het tegenovergestelde! En dan zijn er wéér andere mensen, die God de HERE héél anders uittekenen, namelijk als een zoetsappige sinterklaasfiguur! Da's àllebei verkeerd! We moeten ons niet te buiten gaan aan fantasieën! Als u iets over de HERE zegt, dan moet het in de Bijbel staan! Petrus zei dat! "Een iegelijk die spreekt, spreke als de woorden Gods!!"

Daar moeten we ook om denken, als we 't hebben over de díénst van God. Er zijn er in Paulus' dagen al geweest, die de apostel Paulus ook maar een lícht domineetje vonden, hoor! "Die had het altijd maar over genàade!, genàade!, loutere genàade!! Dat ging er bij Paulus maar altijd gemakkelijk bij door! Maar zj namen het niet zo makkelijk op hoor! Zij waren niet zulke lichters! Zj eisten een leven waarin precíés geleefd werd, en waarin voldaan werd aan heel moeilijke eisen!" En dan komt het. Die eisen worden vandaag aan díf, en morgen aan dát ontleend, en in die dagen werden die eisen -u begrijpt wel, dat ik het over de Judaïsten heb!- ontleend aan eten (díf wel en dát niet!), en drinken (díf wel en dát niet!), en op het stuk van de feestdag (nieuwe maan en Sabbat zegt Paulus zelf), wat u kunt vinden in Colossenzen 2; we hebben er daareven een stukje van gelezen. Paulus heeft voor dat gedoe, dat quasi-vrome gedoe, geen snàrs waardering gehad! Dat hebt u gelezen! Wat zei hij ervan? "Gewilde nederigheid" (o zo!), en: "opgeblazenheid"! Dat hebt u wel eens gezien van een kikker, dat hij zich zo opblaast? Nou, dát doet zulke vroomheid! En dan schrijft Paulus tenslotte dit -en dan moet u eens horen, dat vernétigende vonnis!-: "Dit toch is, al staat het in een roep van wijsheid, met zijn eigendunkelijke godsdienst, zijn nederigheid en zijn kastijding van het lichaam, zónder enige waarde, en dient slechts tot bevrediging van het vlees!" En die mensen liepen diep gebogen! Maar Paulus had het dóór! En hij zei: "Nee! En tóch ben je bezig je vléés te bevredigen! Maar dan niet het vlees van het líchaam, maar het vlees van je boze hàrt!"

'k Noem nóg iets uit die tijd; leerzaam voor vandaag! Hebt u dat ook gelezen, wat daar in Amsterdam is gebeurd? Er is ook een man aangekomen, die zou de mensen nou eens de wijsheid uit het Oosten vertellen! Er waren er eigenlijk twee, die konden mekaar wel dóódkijken; zo gaat dat! Er heeft in onze dagen een grootscheepse invasie plaats van Oosterse godsdiensten hoor! Eigenlijk is het niet zozeer godsdienst, maar is het an-tro-po-so-fie! -"Antropos" betekent "mens", en "sofia" betekent "wijsheid"; zoals bij "filosofie", daar zit het ook in.- En die antroposofie uit het Verre Oosten -niet uit het Nabije Oosten; Mohammedanen zijn daar nog te Bijbels voor!- maar uit dat Verre Oosten, daar heb je bij Boeddisten en Hindoeïsten de bakermat van de antroposofie. En die redeneren zo: "In het binnenste van ons, mensen, van íeder mens, daar zit iets, iets verhévens, daar zit iets góddelijks, daar zit iets onstérfelijks, daar zit het édele! Nou is daaromheen wel een hele bolster gegroeid van allerlei verkeerds, en dat kun je dan "lichaam" noemen, en je kunt het "leven" noemen en zo, maar als je je van die bólster nou maar zoveel mogelijk los weet te maken, als je daar lós van kunt raken, door middel van meditatie -je ziet ze wel eens steeds maar zitten te dénken-, door zelfbeschouwing, en door zelfbeheersing, of wat voor manier ook, dan is dát de weg om het ware geluk te bereiken, en op te gaan in... in "het niets"! Want die noemen God zó: "het niets". Weer dat "het"; onzijdig!: "het niets"!

Uit dat Verre Oosten, dat gevààrlijke Verre Oosten, zijn er in de dagen van de apostelen ook al van

die klanken overgekomen! Die zeiden: "Het goddelijke, dat is zó hoog en ver weg, daar moet je hoog voor opklimmen, dan moet je het ménselijke loslaten!" En de apostel Johannes heeft daar de portee onmiddellijk van begrepen; hij heeft gezegd: "Dàt is de geest van de antichrist!" Want zulk soort mensen wilden ook bij de Christenen binnenkomen, en ze hadden wel aansluiting, want ze zeiden: "Wij zijn tégen hoererij!" Nou, dat waren de Christenen ook! Maar toen wierpen ze met het badwater het kind weg, want toen zeiden ze: "We zijn tegen het húwelijk!" Maar toen zeiden de Christenen: "Nee, dàt zijn we níét!" "En deze mensen...", zegt de apostel Johannes, "...leven uit de geest van de antichrist, want die willen een weg tot gelúk!, tot gelúk!, tot gelúk! hebben, tot het opgaan in "het niets!" Een weg tot geluk buiten de Christus óm; 1 Johannes 4. En de apostel Paulus heeft ook al geschreven van die "zielengodsdienst". Mensen die zeiden: "'t Moet hier van binnen zitten, en al dat andere -eten en drinken- daar moet je je van onthouden!" Maar de apostel Paulus heeft gezegd: "Dat zijn leringen van demónen!" Er staat dan in onze vertalingen "boze geesten", maar er staat "daimónes": DEMONEN!; 1 Timoteüs 4. Dàt zijn hoofdstukken, die moet u uit uw hoofd kennen, om de tegenwoordige tijdgeest te beproeven! 1 Timoteüs 4, en 1 Johannes 4! Onthoud dat maar goed, want het wordt een gevaarlijke tijd! Dat komt door onze eigen schuld, want wij Christenen hebben niet gelústerd naar de apostelen! Tóén was die invasie uit het Oosten al bezig te komen! Maar wij, Christelijke Kerk, wij hebben de deuren opengezet van onze huizen!, van onze harten!, van onze studeerkamers!, van onze academies!, van onze hogescholen!, en we hebben naar alle mogelijk ràar en dwààs gepraat geluisterd, over een zogenaamde god die volgens de één zús, en volgens de ander zó gediend moest worden, en zódoende is de grond voorbereid voor een overwinning over het voormàlige Christelijke Westen!, door het hérdense Oosten!, dat óp komt zetten met een kracht, waar de óude gnostiek nog maar een beetje bij geweest is! Dààrom zie ik de doodsvijand van de Kerk in de theorie van "de onsterfelijke ziel"!

En als wíj nu vandaag zien, dat de paus tegen een deputatie van Boeddistische monniken zegt: "En het is dan te hopen dat onze beide religies met elkander eens wat meer kunnen komen tot wederzijdse waardering..." (ja, de paus is een groot man, ik bedoel: hij heeft toch veel te zeggen?), dan denk ik bij mezelf: "Is dat nou niet onze stràf?? Die paus is net zo gedoopt als u en ik! En is dat nou niet de strafsancie van het tweede gebod?" Zulke dingen beleven we! Het zijn geen kwajongens! Want als je paus wordt, dan ben je net zo geniaal als wanneer je president wordt in de Verenigde Staten! Je wordt eerder door de bliksem getroffen dan dat je paus wordt, of president! Zo ontzétend is het, dat zulke begàãfde mensen het verschil niet zien tussen het heidendom, en het quasi-Christendom!

Het is te vrezen dat onze kinderen en onze kleinkinderen met deze dingen nog heel veel te stellen zullen krijgen, dat ze er van zullen moeten lústen! Tenzij, kinderen!, jullie je BIJBEL houden! en hem maar màg houden! Want denk er om (dat hebben we vanmorgen gehoord, dat kàn niet iedereen zomaar): 't is vandaag, in 1972, een waagstuk om Bijbels te importeren in Rusland! En als die kinderen -want je kunt een Bijbel hebben, en die Bijbel nóg niet gebruiken!- als onze kinderen, en als onze kleinkinderen dan maar úít die Bijbel, Bíjbels spréken! Over wie? Over God de HERE, en over Zijn dienst! Gewóón Bijbels spreken, zo eenvoudig mogelijk! ZO EENVOUDIG MOGELIJK!! Daar hoeft je helemaal geen dominee voor te zijn! En vooral niet theologiseren, asjeblijft niet! En dan moeten jullie, kinderen, dan moeten jullie maar góéd geloven dat, wat in de Bijbel staat, dat dat ook wààr gebeurd is hoor! Daar moet je geen mythen van laten maken, zodat ze ónt-mythologiseerd moeten worden. Nee, néé!! Wat daar stààt, dat is waarachtig gebeurd, en als er iemand komt die daar smoesjes van maakt, dan moet u zeggen: "Nee meneer, doet u die Bijbel maar dicht, die Bijbel is niet voor u; u hoort er niet bij!" Zet hem er maar gewoon buiten! "Als ze aan het Wóórd komen, dan hebben ze geen dageraad", heeft de profeet Jesaja gezegd. En als ú dat niet doet, toekomstig geslacht, dan gaat u er óók aan! Maar u gaat er níét aan als u maar gewóón gelóóft, dat wat in de Bijbel staat, ook wààr is, namelijk: wat de Bijbel over de HERE zegt!

Dan mag je zelf ook geloven, dat je een God en een Vader hebt, die zelfs Zijn eigen Zoon niet gespaard heeft, maar Hem voor zóndaren heeft overgegeven, en Hij is Mens geworden, écht Mens, zó, van dít vlees, dat je pàkken kon, zó echt! En Hij heeft Zich gegeven tot in de dood! Waarom?? "Opdat een ieder, die in Hém gelooft, niet zou verderven, maar het eeuwige leven hebben, en vrede met de

Vader, straks, in het paradijs, ééuwig en altoos!" Maar WEE DEGENE!!, die dààr een vraagteken achter durft te zetten! Op een ruwe manier, en grof, of op een quasi geleerde manier, en vroom! Dat komt op hetzelfde neer! God zal hem in zijn nàkroost bezoeken!

Maar dít is de eenvoudige weg ter zaligheid, reeds beschreven door het woord van die vróme Jozua -en laten wíj, ouderen, dat volgen met àlle kracht die in ons is!-: Wat mij en mijn huis aangaat... -"mijn huis", dat is "mijn familie"- ...wat mij, én mijn familie, én mijn gezin aangaat:

WIJ ZULLEN DE HERE DIENEN!!
de échte God, de God van de BÍjbel!

Amen.

Ds. C. Vonk, 13 augustus 1972